

SPIS TREŚCI

Uwagi wstępne	11
Rozdział I. Ewolucja reformy ustrojowej Unii Europejskiej do 2005 r.	17
1. Od traktatu amsterdamskiego do traktatu konstytucyjnego	17
2. Kryzys konstytucyjny	42
Rozdział II. Konferencja międzyrządowa w 2007 r.	51
1. Przygotowania RFN do prezydencji w Unii Europejskiej	51
2. Prezydencja niemiecka	58
2.1. Deklaracja berlińska	60
2.2. Bilateralne i multilateralne konsultacje szerpów	67
2.3. Mandat konferencji międzyrządowej	75
3. Obrady konferencji międzyrządowej w 2007 r.	88
3.1. Pierwsze posiedzenie ministrów spraw zagranicznych	91
3.2. Obrady grupy roboczej ekspertów prawnych	92
3.2.1. Preambuła do traktatu reformującego	93
3.2.2. Protokół w sprawie postanowień przejściowych – status aktów ustawodawczych we współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej	94
3.2.3. Protokół w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii wobec przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	95
3.2.4. Ramy instytucjonalne Unii Europejskiej	97
3.2.5. Doprecyzowanie przepisów dotyczących procedur i aktów ustawodawczych	98
3.2.6. Definicja obywatelstwa unijnego	99
3.3. Od spotkania ministrów spraw zagranicznych w formule Gymnich do podpisania traktatu lizbońskiego	99

Rozdział III. Zmiany horyzontalne	111
1. Status prawnomiędzynarodowy Unii	111
2. Rozszerzenie aksjologii Unii	127
3. Podział kompetencji między Unią a państwami członkowskimi	134
3.1. Ustanowienie nowych i umocnienie dotychczasowych kompetencji Unii	134
3.2. Zasady określające stosunki między Unią a państwami członkowskimi	136
3.3. Zasady i kategorie podziału kompetencji między Unią a państwami członkowskimi	140
4. Usystematyzowanie i uproszczenie katalogu aktów prawnych oraz procedur ustawodawczych	149
5. Modyfikacja zasad demokratycznych Unii	154
6. Reforma systemu instytucjonalnego Unii	156
6.1. Zasady określające system instytucjonalny	156
6.2. Rada Europejska	158
6.3. Rada Unii Europejskiej	164
6.4. Wysoki przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa	172
6.5. Prezydencja	175
6.6. Komisja Europejska	186
6.7. Parlament Europejski	191
6.8. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	196
6.9. Trybunał Obrachunkowy	199
6.10. Komitet Ekonomiczno-Społeczny	199
6.11. Komitet Regionów	202
6.12. Instytucje i organy Unii Gospodarczej i Walutowej	204
7. Wzmocnienie pozycji parlamentów narodowych w procesie legislacyjnym Unii	209
7.1. Zmiany w mechanizmie informowania parlamentów narodowych	212
7.2. Nowa procedura kontroli przestrzegania zasady pomocniczości	213
7.3. Rozszerzenie współpracy międzyparlamentarnej	218
7.4. Zmiany w przepisach dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	220
7.5. Zmiany w klauzuli elastyczności	221
7.6. Zmiany w procedurze akcesji	221
8. Procedury rewizji traktatów	223
9. Klauzula elastyczności	235
10. Uelastycznienie wzmocnionej współpracy	239

Rozdział IV. Zmiany sektorowe	243
1. Reforma wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii	243
1.1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	243
1.2. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony	254
2. Reforma przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii	263
Rozdział V. Ratyfikacja traktatu lizbońskiego	279
1. Pierwsza faza procesu ratyfikacji	279
2. Druga faza procesu ratyfikacji	280
2.1. Niemcy	280
2.2. Irlandia	282
2.3. Polska	287
2.4. Czechy	291
Rozdział VI. Proces implementacji traktatu lizbońskiego w latach 2009-2015	295
1. Aksjologia i zasady demokratyczne Unii Europejskiej	295
1.1. Przystąpienie Unii Europejskiej do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności Rady Europy	295
1.2. Inicjatywa obywatelska	307
2. Akty prawa pochodnego: delegowane i wykonawcze	311
2.1. Akty delegowane	311
2.2. Akty wykonawcze	314
3. Instytucje, organy i agencje Unii Europejskiej	319
3.1. Parlament Europejski	319
3.2. Komisja Europejska	324
3.3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	326
3.4. Rada Unii Europejskiej	328
3.5. Europejska Służba Działań Zewnętrznych	329
3.6. Europejska Agencja Obrony	333
3.7. Stały Komitet Współpracy Operacyjnej w Zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego	334
3.8. Prokuratura Europejska	336
4. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej	340
4.1. Klauzula solidarności	340
4.2. Klauzula sojusznicza oraz przepisy art. 42 ust. 3 TUE	342
5. Protokół irlandzki	343

Zakończenie	347
Wykaz ważniejszych skrótów	363
Wykaz tabel	366
Wykaz wykresów.....	367
Bibliografia	369
Indeks osób	397